

Bakgrunn for vedtak

Utvidelse av Fauske transformatorstasjon

Fauske kommune i Nordland fylke

Tiltakshaver	Arva AS
Referanse	202112532-44
Dato	07.12.2023
Ansvarlig	Ingrid Myrtveit
Saksbehandler	Laila P. Høivik

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Sammendrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) gir Arva AS tillatelse til å utvide Fauske transformatorstasjon i Fauske i Nordland, og til å bygge nye luftledninger inn til stasjonen.

NVEs vedtak

NVE gir tillatelse til å utvide Fauske transformatorstasjon med to nye bryterfelt. Stasjonen vil utvides med ca. 500 m². Vi gir også tillatelse til å splitte 132 kV-ledningen mellom Sjønstå og Valljord og føre disse til Fauske transformatorstasjon. Innføringen vil bestå av to parallelle 132 kV luftledninger som vil gå inn til Fauske transformatorstasjon fra eksisterende master ved Vommestadheia, en strekning på rundt 900 meter.

Oppsummering av NVEs vurderinger

NVE har vurdert de samfunnsmessige fordelene ved å utvide transformatorstasjonen og bygge ny innføring opp mot ulempene det vil medføre for berørte parter, natur og miljø. Vi har konkludert med at fordelene knyttet til forsyningssikkerhet og mulighetene for videre utvikling lokalt og regionalt er større enn ulempene som utvidelsen og byggingen medfører. Under den offentlige høringen av konsesjonssøknaden kom det ikke inn vesentlige negative uttalelser til tiltaket.

NVE mener at en detaljplan vil bidra til å redusere eller unngå negative miljøvirkninger ved de planlagte tiltakene. NVE setter vilkår om at Arva utarbeider en slik plan, som skal drøftes med Fauske kommune før den sendes til NVE for godkjenning.

Innhold

BAKGRUNN FOR VEDTAK	1
INNHold	4
1 SØKNADEN	5
1.1 ANLEGG OG KOMPONENTER	5
1.2 PLASSERING	5
2 NVES BEHANDLING	7
2.1 HØRING AV KONSESJONSSØKNAD	7
2.2 INNKOMNE MERKNADER	7
2.3 REINDRIFT – SAMLET KOMMENTAR FRA ARVA	10
3 NVES VURDERING AV SØKNADEN	10
3.1 BEHOV FOR TILTAK.....	11
3.2 VURDERTE NETTLØSNINGER OG ANDRE TEKNISKE OG ØKONOMISKE FORHOLD	11
3.3 VIRKNINGER FOR AREALBRUK OG REINDRIFT	14
3.4 VISUELLE VIRKNINGER, STØY, FRILUFTSLIV OG REKREASJON	16
3.5 VIRKNINGER FOR NATURMANGFOLD.....	19
3.6 VIRKNINGER FOR KULTURMINNER OG KULTURMILJØ	20
3.7 NATURFARE	21
4 NVES KONKLUSJON OG VEDTAK.....	22
4.1 NVES VEDTAK	24

1 Søknaden

Arva søkte 21. juli 2021 om konsesjon til en ny 132 kV forbindelse mellom Salten og Valljord, utvidelser i Valljord og Fauske transformatorstasjoner og ny innføring inn til Fauske transformatorstasjon. Søknaden var begrunnet i stort behov for å forsterke regionalnettet i området. Arva peker på at forsterkning må til for å gi tilstrekkelig forsyningsikkerhet, unngå spesialregulering og gi plass til tilknytning av både nytt forbruk og ny produksjon.

Tilleggssøknad

På bakgrunn av høringsinnspill særlig rettet mot 132 kV-forbindelsen mellom Salten og Valljord søkte Arva 14. juli 2022 om at planene ble splittet og saksbehandlet i tre separate deler:

1. ny 132 kV forbindelse mellom Salten og Valljord
2. tiltak i Valljord transformatorstasjon
3. tiltak i og rundt Fauske transformatorstasjon

I dette dokumentet behandles kun tiltak i og rundt Fauske transformatorstasjon. De to andre delssøknadene avventer avklaringer rundt tilkoblingen til Salten transformatorstasjon, og vil behandles videre på et senere tidspunkt.

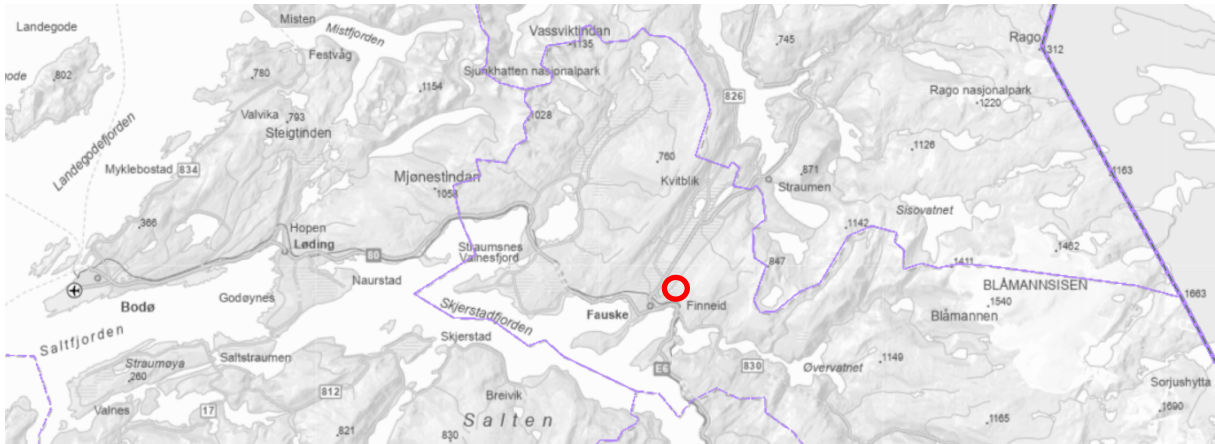
1.1 Anlegg og komponenter

Arva søker etter energiloven § 3-1 om å:

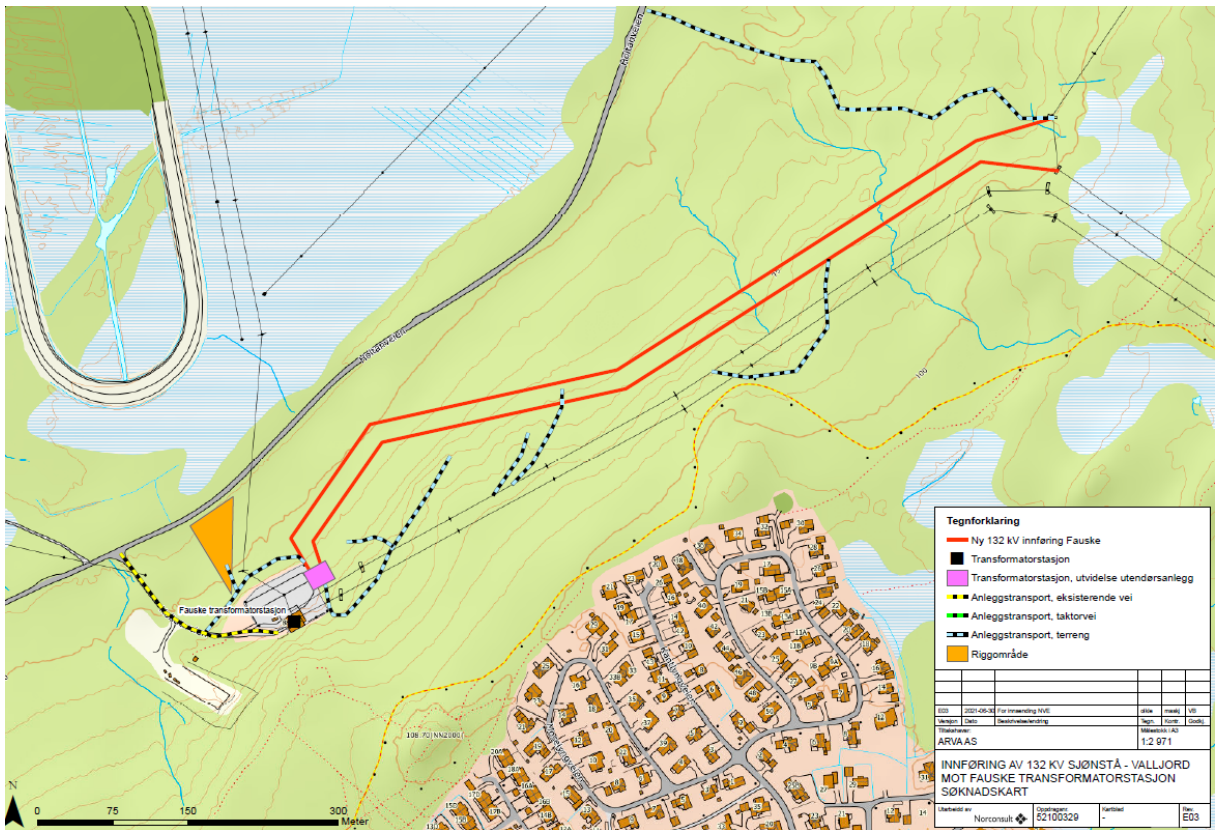
- utvide Fauske transformatorstasjon med to nye bryterfelt. Stasjonen vil utvides med ca. 500 m²
- bygge ny innføring til Fauske transformatorstasjon, fra dagens luftledning mellom Sjonstå og Valljord. Innføringen vil bestå av to 132 kV-luftledninger på 900 og 940 meter, mellom dagens master ved Vommestadheia og Fauske transformatorstasjon.

1.2 Plassering

Fauske transformatorstasjon ligger i Fauske kommune, se figur 1.

Figur 1: plassering av Fauske transformatorstasjon (rød ring). Kilde: NVE Atlas

Figur 2: kartskisse av nye 132 kV-ledninger (røde linjer) til Fauske transformatorstasjon fra dagens ledning Sjønstå-Valljord (svart ledning i øvre høyre hjørne), og den planlagte utvidelsen av stasjonen (lilla firkant). Kilde: Arvas søknad

Figur 3: Visualisering av utvidelse av Fauske transformatorstasjon med to bryterfelt. Kilde: Arvas søknad

2 NVEs behandling

NVE behandler konsesjonssøknaden etter energiloven. Tiltaket skal også avklares etter andre sektorlover som kulturminneloven og naturmangfoldloven.

2.1 Høring av konsesjonssøknad

NVE sendte søknaden på offentlig høring 11. januar 2022, med høringsfrist 4. mars 2022. Fauske og Sørfold kommuner ble bedt om å legge søknaden ut på sine nettsider og aktuelle sosiale medier, og orientere lokale foreninger og organisasjoner. NVE holdt et åpent orienteringsmøte om saken sammen med Arva 26. januar 2022. Møtet ble holdt digitalt grunnet datidens koronarestriksjoner. I forbindelse med høringen ble Duokta reinbeitedistrikt tilbudt konsultasjonsmøte.

Høringen og orienteringsmøtet ble kunngjort i avisene Avisa Nordland og Saltenposten, og annonsert på Facebook. Arva kommenterte høringsuttalelsene i brev av 13. september 2022. NVE befarte området 15. september, sammen med Arva og representanter for Duokta reinbeitedistrikt, Sørfold og Fauske kommuner, Statsforvalteren i Nordland og Nordland fylkeskommune.

Tilleggssøknaden om oppsplitting av tiltaket som Arva sendte inn etter første høringsrunde ble sendt på høring 27. september 2022. Høringsfristen ble satt til 17. oktober 2022. Arva kommenterte uttalelsene til andre høring i epost datert 21. desember 2022.

2.2 Innkommne merknader

NVE mottok høringsuttalelser til begge søknadene fra til sammen elleve høringsparter. Uttalelsene og høringsbrevene med adresseliste kan leses i sin helhet på sakens nettside www.nve.no/8672/A.

Flere av partene har sendt inn høringsinnspill til både opprinnelig søknad og tilleggssøknaden. Sammendrag av innspillene fra hver part gjengis her samlet, sammen med Arvas eventuelle kommentarer (i kursiv).

Mange av innspillene omhandlet reindriftas behov. Arva har derfor gitt en samlet kommentar til temaet reindrift, som er gjengitt for seg selv etter høringsuttalelsene i underkapittel 2.3.

2.2.1 Fauske kommune

Kommunen er generelt positiv til at kapasiteten i kraftnettet økes, da Fauske ønsker å legge til rette for ny industri som i hovedsak vil kreve mye kraft. Kommunen ber om at naturområder ikke forringes mer enn høyst nødvendig og at det tas spesielt hensyn til reindrifta i utbyggingsfasen.

Kommunen viser til at planlagt trasé for anleggsvei går gjennom et granplantefelt for gbnr. 102/2 og vil føre til for tidlig hogst. Kommunen foreslår at det legges til rette med permanent vei for å ta ut skog som et avbøtende tiltak.

Kommunen har ingen merknader til at opprinnelig søknad splittes opp i tre tiltak.

Arva kommenterer at de vil konkretisere hvordan naturområder, reindrift og skogsdrift skal tas hensyn til i en detaljplan om de får konsesjon. Arva ønsker ikke å bygge en permanent vei som de ikke selv har behov for i forbindelse med drift av anleggene.

2.2.2 Sørfold kommune

Sørfold kommune er i all hovedsak positive til planene om å forsterke nettet. Kommunen har ingen merknader til tiltakene ved Fauske transformatorstasjon.

2.2.3 Statsforvalteren i Nordland

Statsforvalteren fremmer **innsigelse** til planene om 132 kV ledning fra Salten transformatorstasjon til Valljord, men har ingen merknader til tiltakene ved Fauske transformatorstasjon.

2.2.4 Nordland fylkeskommune

Nordland fylkeskommune er generelt positiv til en oppgradering av regionalnettet i Salten, som de mener vil ha en sentral rolle i omstillingen fra fossil til fornybar energi, i tillegg til å generere mange arbeidsplasser. Fylkeskommunen har ikke konkrete merknader til utvidelsen av Fauske transformatorstasjon.

Fylkeskommunen er positiv til at den opprinnelige søknaden deles i tre separate tiltak, men presiserer at det er viktig å se tiltakene i sammenheng med hverandre for å sikre at særlig interessene til reindriftsnæringen blir ivaretatt.

For øvrig minner fylkeskommunen om tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt etter kulturminneloven.

Arva bekrefter at de vil rette seg etter aktsomhets- og meldeplikten, og vil videreformidle denne til entreprenør.

2.2.5 Sametinget

Sametinget fremmer **innsigelse** mot tiltakene beskrevet i opprinnelig søknad, med mindre alle avbøtende tiltak tas med i vilkårene for konsesjonen. Begrunnelsen er konsekvensen av utbyggingen for reindriftsnæringen, spesielt konsekvensene av ny 132 kV ledning mellom Valljord og Salten transformatorstasjon.

I sin uttalelse til endringssøknaden om oppsplitting skriver Sametinget at det er summen av alle inngrep som er problematisk, og at Duokta reinbeitedistrikt er svært sårbare for nye inngrep. Sametinget peker på at heller ikke tiltakene ved Valljord og Fauske transformatorstasjoner er helt uten negative konsekvenser. Med bakgrunn i dette ser Sametinget ikke grunn til å endre sine innspill eller innsigelsen, og anbefaler ikke separat behandling av plantiltakene.

I senere dialog med NVE har Sametinget presisert at selv om de helst ser at sakene ble behandlet sammen, gjelder **innsigelsen** kun ledningen mellom Valljord og Salten transformatorstasjon, ikke tiltakene ved Valljord og Fauske transformatorstasjoner. Sametinget anmoder likevel om nær dialog mellom Arva og berørt reinbeitedistrikt om anleggsperioden også for transformatorstasjonene, og ber NVE om å stille krav om dette i vedtaket.

2.2.6 Landbruksdirektoratet

Landbruksdirektoratet mener at de omsøkte tiltakene vil ha stor negativ konsekvens for reindrifta. Direktoratet mener at det største problemet er summen av alle inngrep i distriktet, i kombinasjon med andre faktorer som rovviltproblematikk og klimaendringer. De mener at den samlede belastningen kunne vært bedre belyst i søknaden.

Landbruksdirektoratet legger mest vekt på konsekvensene av ny 132 kV ledning, men peker også på at tiltakene ved Valljord og Fauske transformatorstasjoner berører noe beiteland. Direktoratet mener at foreslåtte avbøtende tiltak må vurderes nøye og at formuleringene bør være mer konkrete.

2.2.7 Direktoratet for Mineralforvaltning

Direktoratet har ingen merknader til tiltakene ved Fauske transformatorstasjon.

2.2.8 Statens Vegvesen

Statens Vegvesen har ingen merknader til tiltakene ved Fauske transformatorstasjon.

2.2.9 Telenor

Telenor viser til deres kabelnett i området. Så lenge kryssing av kabelnettet utføres i henhold til gjeldende forskrifter og nødvendige kostnader ved eventuell omlegging dekkes av utbygger har Telenor ingen merknader.

2.2.10 SKS Produksjon

SKS Produksjon er kraftprodusent i området. De støtter Arvas planer om forsterkning av regionalnettet i Salten. SKS Produksjon mener at tiltakene vil gi mer effektiv utnyttelse av dagens produksjon, sikre nye muligheter for produksjon og legge til rette for tilknytning av mer forbruk. Selskapet peker på høyt overføringstap og høye innmatingskostnader per i dag.

SKS Produksjon peker på at byggefasen kan påvirke deres produksjonsplaner, og ber om dialog og god planlegging for å unngå produksjonstap.

2.2.11 Gunnar Zahlsen og Herdis Hjelvik

Zahlsen og Hjelvik er grunneiere i Harlidalen, og blir berørt av 132 kV ledningen mellom Salten og Valljord transformatorstasjoner. De har ingen merknader til tiltakene ved Fauske transformatorstasjon.

2.3 Reindrif – samlet kommentar fra Arva

Arva kommenterer at de har hatt et godt samarbeid med reinbeitedistriktet tidligere i prosessen, med møte og befarings. I senere tid har de ikke oppnådd kontakt eller dialog med distriktet. Arva påpeker at både konsekvensutredningen og samtaler med distriktet viser at det er 132 kV-ledningen, og da strekningen fra Salten transformatorstasjon fram til Tomasheia/vanntårnet, som medfører vesentlige konsekvenser for reindrif, særlig området rundt Salten transformatorstasjon. De øvrige områdene skal ikke medføre vesentlige konsekvenser for reindrif.

Arva kommenterer videre at de er enige i at det er den samlede belastningen som er utfordringen for Duokta reinbeitedistrikt, og peker særlig på etableringen av nye Salten transformatorstasjon og utfordringene knyttet til flyttleia forbi stasjonen. Resten av Arvas kommentar gjelder avbøtende tiltak knyttet til tiltakene ved Salten og Valljord transformatorstasjoner og gjengis derfor ikke her.

3 NVEs vurdering av søknaden

Konsesjonsbehandling etter energiloven innebærer en konkret vurdering av fordelene og ulempene som tiltaket har for samfunnet som helhet. NVE kan gi konsesjon til et anlegg dersom de samlede positive konsekvensene av tiltaket er større enn de negative. Vurderingen av om det skal gis konsesjon til et tiltak er en faglig skjønnsvurdering.

I dette kapittelet redegjør vi for vår vurdering av tiltakene ved Fauske transformatorstasjon. Vi vurderer behovet for tiltaket og hvilke systemløsninger som kan møte behovet. Vi sammenligner omsøkt løsning med relevante, alternative systemløsninger for å kunne vurdere om Arva har søkt om den mest hensiktsmessige løsningen. Vi kommenterer den tekniske utformingen av omsøkt løsning. Deretter drøfter vi relevante virkninger av tiltaket for miljø og samfunn.

3.1 Behov for tiltak

Det er i dag begrenset kapasitet i nettet rundt Bodø, Fauske og indre Salten, og flere kunder som ønsker strøm må nå vente på tiltak i nettet. Det omsøkte tiltaket med å legge ledningen Sjønstå–Valljord innom Fauske transformatorstasjon er ett av flere tiltak for å øke kapasiteten i nettet (se kapittel 1 for andre tiltak). Tiltakene vil også bedre forsyningssikkerheten i Bodø og redusere behovet for spesialregulering.

Flere notater og analyser fra Statnett om driftsmessig forsvarlighet underbygger behovet for å øke nettkapasiteten.

NVE mener det er viktig å øke kapasiteten i nettet raskt for å sørge for tilstrekkelig nettkapasitet til nye kunder.

3.2 Vurderte nettløsninger og andre tekniske og økonomiske forhold

3.2.1 Vurderte nettløsninger

Arva har vurdert tre ulike nettløsninger som alternativ til nullalternativet:

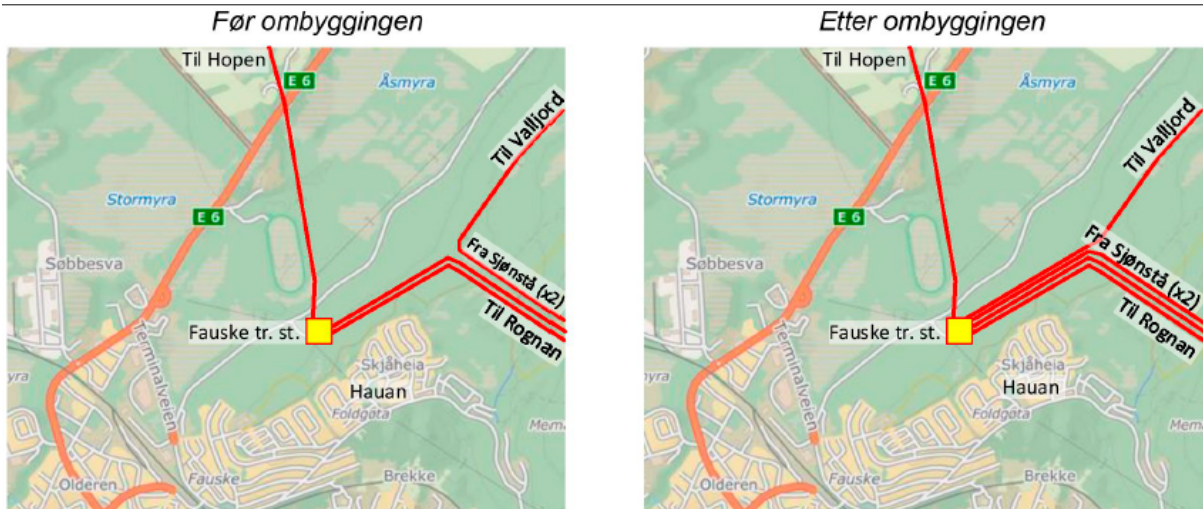
0 - Nullalternativet: Fortsette med dagens nett

1 - Innføring av dagens ledning Sjønstå–Valljord til Fauske transformatorstasjon som luftledning (konsesjonssøkt)

2 - Innføring av dagens ledning Sjønstå–Valljord til Fauske transformatorstasjon som jordkabel

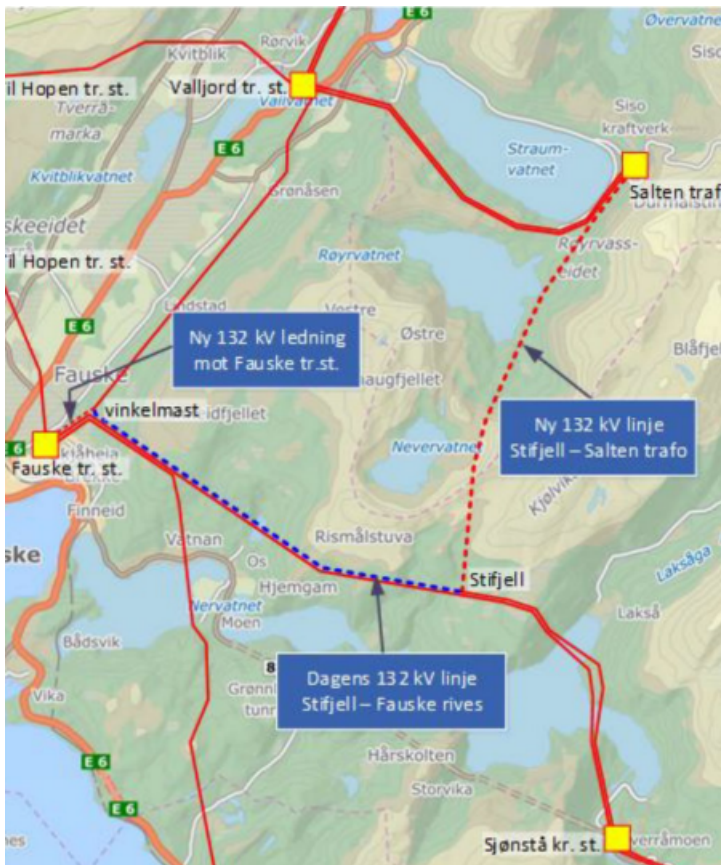
3 - Dagens ledning Sjønstå–Valljord bygges om, til ledning Sjønstå–Salten transformatorstasjon og ledning Fauske-Valljord

Alternativ 1 og 2 innebærer at dagens ledning Sjønstå–Valljord legges innom Fauske transformatorstasjon, enten som luftledning eller som jordkabel, se figur 4.

Figur 4 – Tegning over nettiltaket for alternativ 1 (luftledning) og 2 (jordkabel)

Det tredje alternativet innebærer at ledningen Sjønstå–Valljord legges om, slik at man får to ledninger: Sjønstå–Salten og Valljord–Fauske, se figur 5:

Figur 5 – Skisse av alternativ 3

Vi kan ikke se at det er noen andre åpenbare nettløsninger som burde ha blitt undersøkt, og mener Arva har vurdert de mest relevante løsningene.

3.2.2 Rangering av nettløsningene basert på kostnader og systemtekniske egenskaper

Kostnadene til alternativene er vurdert ut fra overføringstap, investeringskostnader, samt drift og vedlikeholdskostnader. Endring i overføringstap er oppgitt som relative verdier til nullalternativet.

Nullalternativet kommer best ut basert på de prissatte virkningene, men dette alternativet vil ikke gi økt kapasitet til nytt forbruk. I dette tilfellet vil Arva ikke kunne oppfylle tilknytningsplikten.

Av de alternative nettløsningene, er alternativ 1 det som kommer best ut innenfor prissatte virkninger, etterfulgt av alternativ 2, som er ca. 5 mill. kroner dyrere. Alternativ 3 er det klart dyreste alternativet.

Prissatte og ikke-prissatte systemvirkninger er oppsummert i tabell 1.

Tabell 1. Rangering av nettløsninger basert på kostnader og systemtekniske egenskaper. Ikke-prissatte virkninger for miljø og samfunn vurderes senere og er ikke inkludert i denne tabellen.

		Null- alternativ	Alternativ 1 – Sjønstå – Valljord innom Fauske. Luftledning	Alternativ 2 - Sjønstå – Valljord innom Fauske. Kabel	Alternativ 3 – Sjønstå – Salten og Valljord - Fauske
Prissatte systemvirkninger	Investeringskostnad [MNOK]	0	26,3	30,7	56,4
	Drift og vedlikehold [MNOK]	0	6	7	4,7
	Endring i overføringstap	0	-14,5	-15,1	-4,5
	Sum	0	17,8	22,6	56,6
Rangering ut fra prissatte virkninger		1	2	3	4
Ikke-prissatte systemvirkninger	Forsyningsikkerhet	0	++	++	+
	Kapasitetsøkning	0	++	++	+
	Fleksibilitet	0	+	+	0
Rangering ut fra ikke-prissatte virkninger		4	1	1	3
Foreløpig samlet rangering		4	1	2	3

Nullalternativet representerer en situasjon der utfordringene i dagens nett videreføres. Dette alternativet er det derfor ikke ønskelig å gå videre med. Systemansvarlig (Statnett)

har formidlet til Arva at spesialreguleringskostnadene ved dette snittet er for høye, at de forventes å øke og at de dermed ønsker å endre driftsbildet slik at N-1 ikke opprettholdes.

Alternativ 1 og 2 vil gi en betydelig økt fleksibilitet i driften av nettet i indre Salten og Bodøregionen. Nettet kan da enklere deles slik at belastningene på linjenettet reduseres. En ulempe med nullalternativet og alternativ 3 er at ved utfall av ledningen Sjønstå–Fauske, vil ledningen Valljord–Hopen måtte dekke en stor del av forbruket i Bodø, Fauske og Rognan. I deler av året vil det ikke være nok kapasitet i denne ledningen til å dekke dette forbruket. Med økt elektrifisering vil dette problemet øke.

Med alternativene 1 og 2 vil man ha to ledninger mellom Sjønstå og Fauske. Ved et utfall av den ene ledningen vil man fortsatt kunne forsyne Fauske og Rognan. Man vil også kunne fortsette å forsyne Bodøområdet, både med ledningen Fauske–Tjønndalen og ledningen Valljord–Hopen. Alternativene 1 og 2 vil sammen med den omsøkte forsterkningen av forbindelsen Salten–Valljord, redusere avhengigheten av lokal produksjon i kraftverkene i Sulitjelma. Siden alternativene 1 og 2 tillater større fremtidig lastuttak i Fauske, vil disse alternativene også være bedre med tanke på forsyningsikkerheten i Bodø, i tilfeller der Hopen transformatorstasjon settes ut av drift.

Alternativ 1 innebærer bygging av luftledning og alternativ 2 innebærer bruk av jordkabel for to ellers like løsninger. Alternativet med jordkabel er riktignok dyrere, og på 132 kV spenningsnivå er luftledning hovedregelen etter retningslinjene for bruk av kabel (Meld. St. 14 (2011 – 2012)). I henhold til denne skal jordkabel på dette spenningsnivået bare benyttes på begrensede strekninger der luftledning er teknisk vanskelig eller umulig, eller der kabel gir en vesentlig bedre totalløsning eller særlig gevinster. Arva mener dette ikke er tilfelle for denne forbindelsen.

Vi er enige med Arva i at alternativ 2, den omsøkte løsningen, er det mest rasjonelle alternativet. NVE mener også at det ikke er grunnlag for å søke om kabel på denne strekningen og at søknaden er i tråd med Stortingets nasjonale kabelpolicy.

3.3 Virkninger for arealbruk og reindrift

Utvidelsen av Fauske transformatorstasjon innebærer en utvidelse av stasjonsområdet på ca. 500 m², og at to nye 132 kV luftledninger over en strekning på rundt 900 meter føres inn til stasjonen. Kraftledningen vil ha behov for et ryddebelte med bredde på 30 m. Dette vil komme i tillegg til ryddebeltet for dagens luftledninger.

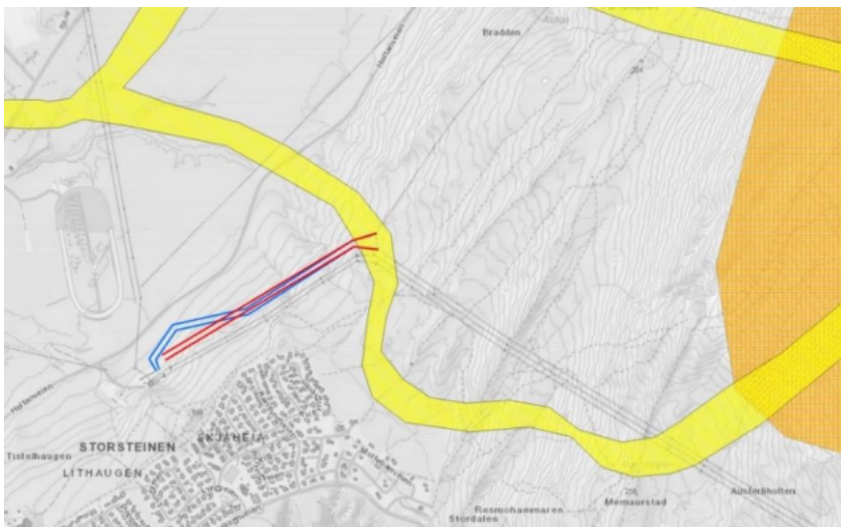
Det vil også bli midlertidig behov for et ca. 2 dekar riggområde ved transformatorstasjonen. Stolpene vil fraktes med lastebil fram til riggområdet, og flydd med helikopter eller kjørt til hvert enkelt mastepunkt med ATV eller snøskuter. Skissen i figur 2 viser hvordan anleggstransporten er planlagt til dels på eksisterende vei (stiplet i gult og svart), til dels i terrenget (stiplet i blått og svart).

Ifølge Landbruksdirektoratets arealbrukskart for reindrift ligger tiltaksområdet i utkanten av et område som er registrert som spredt brukte høstvinterbeiter, se figur 6. Det går en flyttlei i nord og nordøst.

Figur 6: Spredt brukte høstvinterbeiter er vist med gul skravur, flyttlei er vist med bred gul strek. Fauske transformatorstasjon er vist som rød firkant, dagens luftledninger er vist med blå linjer. Kilde: Landbruksdirektoratet

Selve transformatorstasjonen ligger utenfor området vist som beite på kartet, mens deler av de planlagte nye kraftledningene vil ligge innenfor både beiteområde og flyttlei, som vist i figur 7.

Figur 7: Flyttlei forbi stasjonen er vist med bred gul strek. Planlagte nye kraftledninger inn til Fauske transformatorstasjon vist med blå linjer like nord for boligfeltet Sjøheia. Kilde: Konsekvensutredningen i Arvas søknad

Søknaden

I søknaden er beitet vurdert til å ha *stor verdi* og flyttleia er vurdert til å ha *svært stor verdi*. Imidlertid har reinbeitedistriktet oppgitt at boligfelt og dagens kraftledninger gjør at akkurat området nær stasjonen er mindre attraktivt til beite. Når det gjelder flyttleia er det planer om å legge denne om slik at den vil være parallell med dagens luftledninger, fordi det er vedtatt å utvide boligfeltet ved Sjøheia nordover. Reinbeitedistriktet har oppgitt at reinen også i dag trekker under disse ledningene. Det er for øvrig en alternativ nordlig flyttlei i området.

I søknaden vurderes tiltakene i og rundt Fauske transformatorstasjon til å ha minimal påvirkning på verdien av beiteområdet og flyttleia i driftsfasen, på grunn av plasseringen og annen infrastruktur i området. Konsekvensen av tiltakene er derfor vurdert å gi *ubetydelig skade* på permanent basis.

Anleggsfasen vil medføre mye menneskelig aktivitet, bruk av maskineri, støy og forstyrrelser, og det forventes at reindrifta ikke vil kunne bruke området. Området vurderes derfor i søknaden til å bli midlertidig *forringet* i denne fasen. Det viktigste avbøtende tiltaket vil være å gjennomføre anleggsarbeidet når reinen likevel ikke er i denne delen av distriktet, eventuelt å gjøre avtale med reinbeitedistriktet om tiltak for å holde reinen unna.

Høringsparter

Selv om flere av høringspartene tar opp reindrift i sine uttalelser, har de i liten grad kommenterte forholdene ved Fauske transformatorstasjon spesielt. NVE tror dette primært skyldes at høringsuttalelsene ble gitt samlet til flere tiltak, og at konsekvensene av tiltakene ved Salten og Valljord overskygget tiltakene ved Fauske transformatorstasjon. Imidlertid hadde partene en ny mulighet til å uttale seg da søknaden om å splitte saken i tre ble sendt på høring, og tiltakene i Fauske ble heller ikke da løftet fram som særlig problematiske.

Statsforvalteren presiserer i sin uttalelse at deres innsigelse ikke gjelder tiltakene i Fauske. I dialog med NVE har Sametinget presisert at selv om de helst ser at sakene ble behandlet sammen, gjelder ikke innsigelsen tiltakene ved Fauske transformatorstasjon. Sametinget anmoder generelt om dialog med reinbeitedistriktet om anleggsperioden.

Duokta reinbeitedistrikt har ikke uttalt seg til høringene, men deltok på befaringen i september 2022 og diskuterte særlig reindriftas utfordringer nær Salten transformatorstasjon. Reinbeitedistriktet kommenterte at området nær Fauske transformatorstasjon ble brukt til beite, men hadde ikke spesielle merknader til utbyggingen her og deltok heller ikke i den delen av befaringen.

NVEs vurdering

NVE registrerer at det er områder av verdi for reinbeitedistriktet nær Fauske transformatorstasjon, som det er viktig å ta hensyn til. Dette gjelder særlig flyttleia, og særlig i anleggsperioden. Imidlertid synes det å være mulig å tilpasse anleggsarbeidet til reindriftas behov, slik at den faktiske belastningen blir liten.

NVE mener at løsningen som Arva har søkt om gir akseptable virkninger for reindrift og arealbruk. Vi forutsetter at Arva opprettholder dialog med reinbeitedistriktet, særlig med tanke på forstyrrelser i anleggsperioden og tilpasning til reindriftas behov. Vi vil i en konsesjon stille vilkår om at Arva utarbeider en detaljplan. Her vil vi kreve at Arva beskriver hvordan hensynet til reindrifta skal ivaretas, særlig i anleggsperioden.

3.4 Visuelle virkninger, støy, friluftsliv og rekreasjon

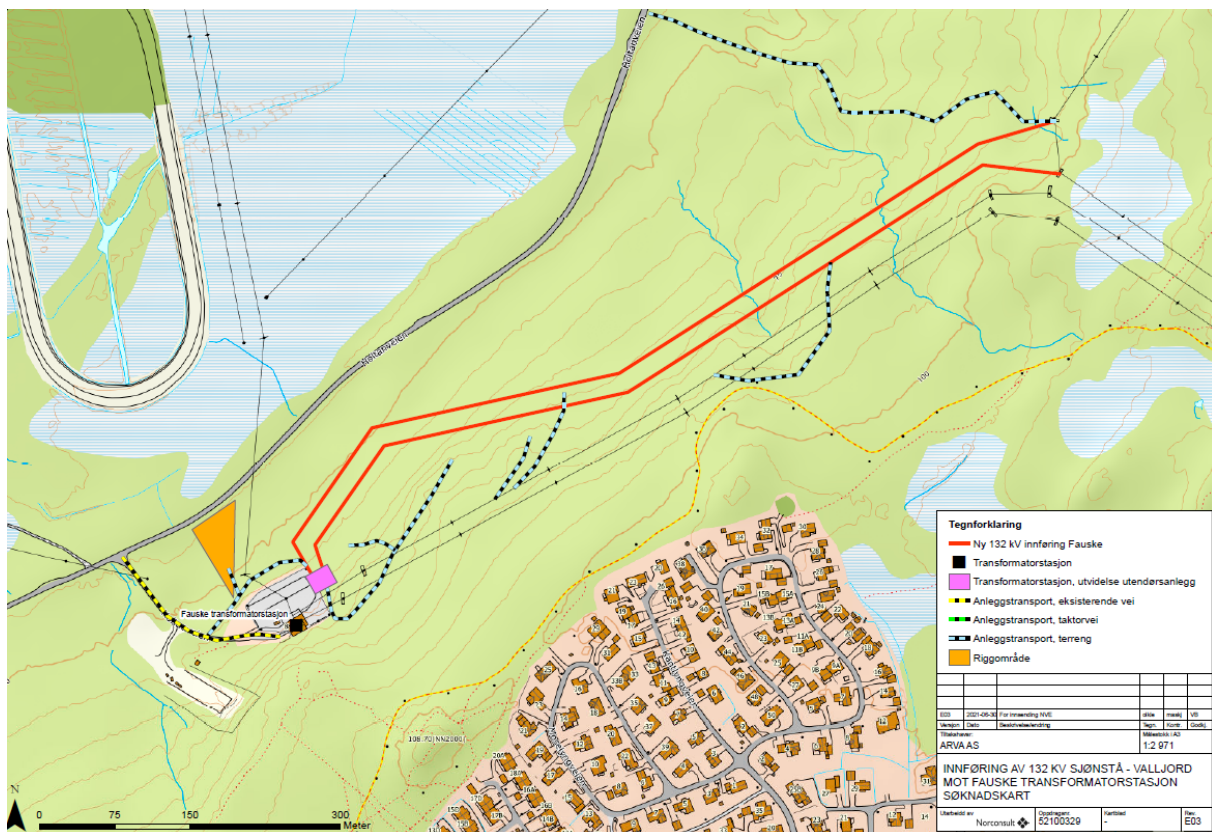
I dette kapitlet vurderer vi støy og visuelle virkninger av tiltaket for friluftsliv, naturopplevelser og synlighet fra bolig- og fritidsbebyggelse.

Søknaden

Landskapet rundt Fauske transformatorstasjon er vurdert i søknaden til å ha *noe til middels verdi*. Hogging av skog og noe økt innsyn er vurdert å gi *noe forringelse*.

Som vist i figur 8 ligger Fauske transformatorstasjon ca. 150 m fra Holtanveien, en kommunal grusvei, på egen innkjørsel. Fra stasjonen er det 3-400 meter til nærmeste bebyggelse, som er boligfeltet i sørøst. Området rundt stasjonen er preget av skog med noen åpne partier. De nye kraftledningene vil ligge omtrent 170 m fra nærmeste bolig. Det er et lavt høydedrag mellom boligfeltet og ledningene som hindrer innsyn.

Figur 9 er en visualisering av typen master som er planlagt. Arva har i ettertid meldt at de ønsker å endre planlagt mastetype fra trestolper til komposittstolper, og planlagte isolatorer fra kompositt til glassisolatorer, av vedlikeholdshensyn. Der ledningstraseen skifter vinkel vil det bli aktuelt med stålrørmaster.

Figur 8: kartskisse av nye 132 kV-ledninger (røde linjer) til Fauske transformatorstasjon (lilla firkant). Kilde: Arvas søknad

Figur 9: Visualisering av nye master parallelt med dagens master. Kilde: Arvas søknad

Selve tiltaksområdet brukes lite til friluftsliv, men områdene like rundt har løyper og stier, og brukes mye til nærtur. Finneidfjellet i sørøst er et populært turmål, og det er gapahuk og akebakke i nærheten. I søknaden er influensområdet vurdert til å ha *stor verdi* som friluftsområde. Imidlertid vurderes de permanente konsekvensene for friluftsliv å være *ubetydelige*. Terrenget og tett vegetasjon vil gjøre endringene forholdsvis lite synlige, og kraftledningene som allerede er i området som fortsatt vil være de mest dominerende etter bygging.

Anleggsarbeidet vil medføre noe støy fra bl.a. helikoptertransport og etablering av mastegroper, men dette vil være forholdsvis kortvarig. Avstanden til bebyggelse er såpass stor at støy ikke forventes å være et vesentlig problem her. For friluftsliv vurderes konsekvensene også av anleggsperioden å være *ubetydelige*, forutsatt at eksisterende turløyper og stier ikke brukes til anleggstransport.

NVEs vurdering

Det er ingen av høringspartene som har kommet med innspill eller innvendinger som gjelder synlighet, støy eller påvirkning på området som boligområde eller til friluftsliv. Fauske kommune ber om at midlertidige anleggsveier gjøres permanent for å lette uttak av skog i fremtiden, noe Arva ikke ønsker.

Arva har søkt om anleggstransport i terrenget, men ikke om å opparbeide midlertidige anleggsveier. NVE mener at større eller permanent inngrep bør unngås dersom det er mulig. NVE har heller ikke hjemmel til å vurdere andre veier eller enn de som er nødvendige for selve tiltaket.

Etter høring og befaring i området er NVEs inntrykk at utbyggingen er lite kontroversiell lokalt, og at den kun vil gi moderate ulemper for de som bor i og bruker området. Anleggsfasen vil gi de største ulempene, med fare for støy, økt innsyn på grunn av hogging av skog og potensielle kjørespor i terrenget. Det vil også være noe økt innsyn i driftsfasen, men i hovedsak ligger traseen i et område med lite innsyn.

NVE mener at endringen fra trestolper til komposittstolper ikke gir virkninger av betydning for omgivelsene. Vi forutsetter at stolpelager, rigg, anleggsveier med mer plasseres fornuftig og med tanke på å begrense innsyn og bevare vegetasjon mot boligområdene. Turstier og løyper skal unngås. I en konsesjon vil vi sette vilkår med hensikt om å begrense kjøreskader i terrenget, med vekt på terrenget som ligger nærmest turveier.

3.5 Virkninger for naturmangfold

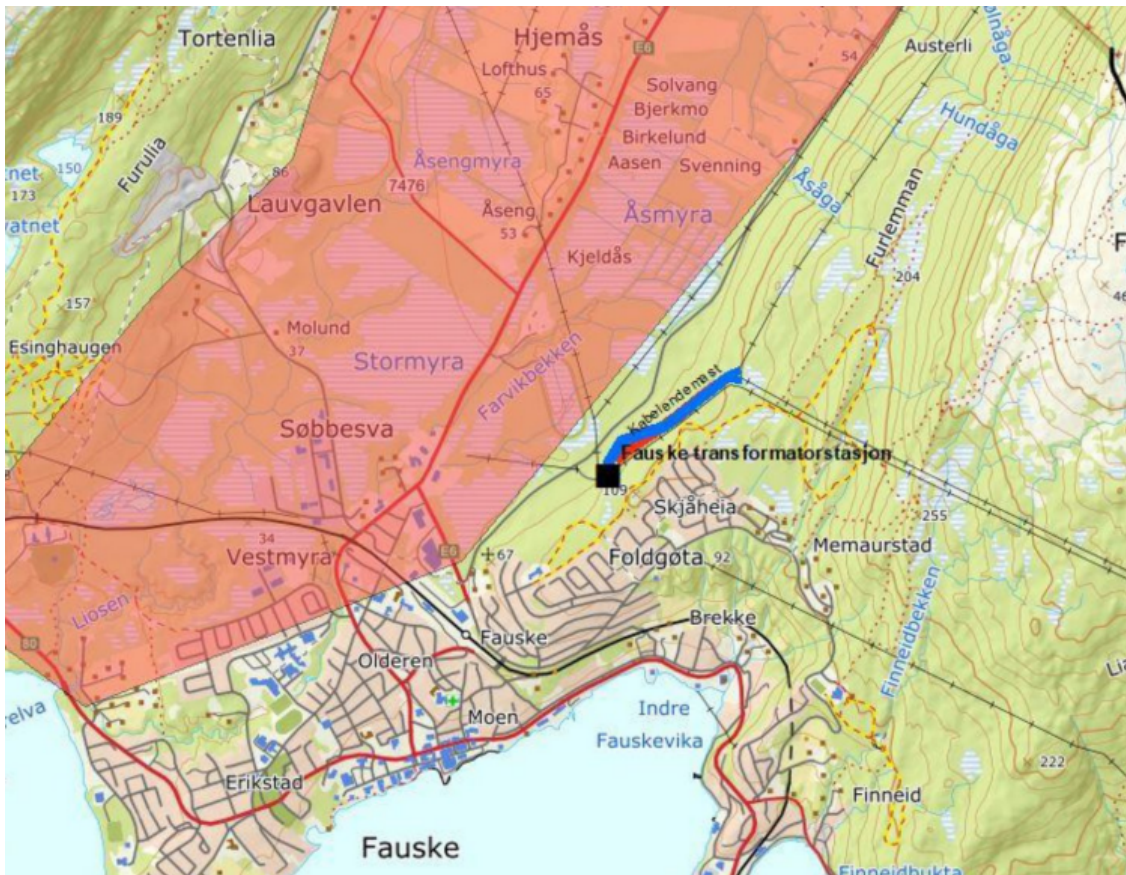
I henhold til naturmangfoldloven § 7 plikter NVE å legge til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 når det skal vurderes om det skal gis konsesjon til et tiltak eller ikke. Konsekvenser for naturmangfold for denne typen utbygging knytter seg i hovedsak til forstyrrelser i anleggsperioden, og direkte arealbeslag i områder og naturtyper med rik eller viktig vegetasjon.

I søknaden er tiltaket vurdert til å gi *ingen/ubetydelig* konsekvens for naturtyper og rødlistede arter, og *noe forringelse* for trekkfugl. Fauskeeidet er en naturlig trekkroute for fugl, og luftledninger utgjør en potensiell kollisjonsfare for fugl. Imidlertid ligger tiltaket utenfor det som antas å være det viktigste trekkområdet, se figur 10. Det er også kraftledninger her fra tidligere. NVE mener det er lite sannsynlig at nye ledninger i parallell vil øke kollisjonsfaren for fugl vesentlig i forhold til dagens situasjon.

Verken Statsforvalteren i Nordland eller Fauske kommune har innspill som gjelder naturmangfold eller naturmiljø i sine uttalelser.

NVE har sjekket tiltaksområdet mot Naturbase og Artsdatabanken, og kan ikke se at det finnes viktige eller sårbare arter eller naturtyper som blir berørt av tiltaket.

NVE vurderer at tiltaket ikke har virkninger av betydning for naturmangfoldet i tiltaksområdet og at det ikke er grunnlag for å gjøre nærmere vurderinger av samlet belastning på økosystemer og arter. I en konsesjon vil Arva bli pålagt å beskrive gjennomføringen av tiltaket, herunder istandsetting av arealene etter bygging i en detaljplan.

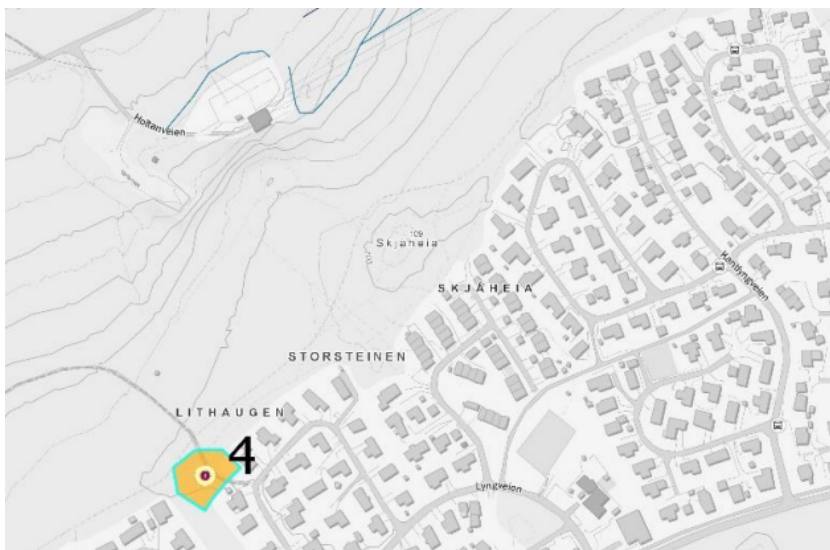
Figur 10: kart som viser trekkorridor for fugl over Fauskeidet (rødt felt) og de planlagte ledningene ved Fauske transformatorstasjon (blå og rød linje) Kilde: konsekvensutredning i Arvas søknad

3.6 Virkninger for kulturminner og kulturmiljø

Konsekvensutredningen som følger søknaden beskriver registrerte kulturminner sør og sør-vest for de planlagte tiltakene. Det nærmeste er en gravhaug ved Lithaugen, om lag 300 meter sør-vest for Fauske transformatorstasjon, se figur 11. Området er vurdert til å ha *middels verdi* for kulturminner.

Tiltakene kommer ikke i direkte konflikt med noen av de registrerte kulturminnene. Terrenget der de nye kraftledningene er planlagt er hellende og ligger nedenfor et høydedrag. I konsekvensutredningen er det vurdert at topografien gir et begrenset potensiale for nye funn, og til sammen vurderes utbyggingen å gi *ubetydelig* virkning for kulturminner.

Det er ingen høringsparter som har kommentert utbyggingens konsekvenser for kulturminner.

Figur 11: Nærmeste kjente kulturminne til transformatorstasjonen (grå firkant) er en gravhaug på Lithaugen (oransje felt). Kilde: konsekvensutredning i Arvas søknad

NVE forutsetter at Arva oppfyller kravene i kulturminneloven, og gjør oppmerksom på at de er ansvarlig for at fredete kulturminner ikke skades.

På bakgrunn av vurderingene over, mener NVE at løsningen Arva har søkt om ikke gir virkninger for kulturminner og kulturmiljø.

3.7 Naturfare

Tiltakshaver er ansvarlig for å sørge for effektiv sikring og beredskap, og at bygging av anlegget planlegges og gjennomføres med tilstrekkelig sikkerhet mot naturfare, jf. §§ 3-5 og 3-7 i energilovforskriften. Videre plikter tiltakshaver å sørge for tiltak for å forebygge og begrense virkningen av ekstraordinære situasjoner, etter energiloven § 9-2 jf. § 9-1.

Kvikkleire

Både transformatorstasjonen og deler av de planlagte ledningene ligger under marin grense. Stasjonen ligger i et område registrert med "Mulighet for sammenhengende forekomster marin leire" i NVE Atlas. Grunnlagskart NGU viser "Mulighet for marin leire - sammenhengende forekomster - svært stor".

Der hvor det finnes marin leire, kan det også være potensial for forekomster av kvikkleire. Dette må tas hensyn til ved gjennomføring av tiltaket. Det skal dokumenteres at stasjonen kan bygges med tilstrekkelig sikkerhet mot kvikkleireskred i tråd med [NVEs veileder «Sikkerhet mot kvikkleireskred»](#).

NVE vil sette vilkår om at slik dokumentasjon utarbeides og foreligger før det bygges. Dokumentasjonen kan inngå i en detaljplan.

Annen naturfare

For anlegg som kan være utsatt for flom eller skred skal det utføres en nærmere kartlegging og vurdering av fareområdet, og eventuell gjentakelsesfrekvens for hendelser. Kartleggingen skal utføres av kvalifiserte personer og på bakgrunn av [NVEs veiledningsmateriell](#). For transformatorstasjoner skal det lages faresonekart som skal vise utbredelse av skred- eller flomhendelser, inkludert stormflo.

Med den opprinnelige søknaden har Arva levert en risikovurdering for ras, som kun gjelder Salten transformatorstasjon der det er svært bratte fjellsider. Tiltakene rundt Fauske transformatorstasjon ligger i slakt terreng, og utenfor aktsomhetsområder for ras, flom og stormflo. NVE vurderer at løsningen innebærer liten fare for å forårsake eller bli utsatt for denne typen naturfarehendelser. NVE mener at det ikke skal være behov for ytterligere utredning av disse temaene.

4 NVEs konklusjon og vedtak

NVE har vurdert behovet for utvidelsen av transformatorstasjonen og den nye innføringen opp mot nullalternativet. En oppsummering av både prissatte- og ikke-prissatte virkninger, basert på vurderingene gjort i kapittel 3 og vektet for å synliggjøre skjønnsmessige vurderinger, er vist i tabell 2.

Tabell 2: Oppsummering av NVEs vurderinger med vekting

Prissatte virkninger			
Investeringskostnader		17,8 mill. kr	
Ikke-prissatte virkninger			
Tema	NVEs vekt- legging	NVEs vurdering	Avbøtende tiltak
Lokal og regional utvikling <i>Les mer i kap. 3.1</i>	Stor vekt	Tiltakene er nødvendig for å møte kommende kraftbehov.	
Forsyningssikkerhet <i>Les mer i kap. 3.1</i>	Middels vekt	Tiltakene vil gi bedre forsyningssikkerhet for kunder i regionen	
Visuelle virkninger, støy, friluftsliv og rekreasjon <i>Les mer i kap. 3.2</i>	Middels vekt	Det er fare for støy, økt innsyn og potensielle kjørespor i terrenget, i anleggsfasen. I driftsfasen forventes få ulemper.	Stolpelager, rigg, anleggsveier med mer skal plasseres med tanke på å begrense innsyn og bevare vegetasjon mot boligområdene. Turstier og løyper skal unngås.
Reindrift <i>Les mer i kap. 3.2</i>	Middels vekt	Det må tas hensyn til områder av verdi for reinbeitedistriktet nær Fauske transformatorstasjon, særlig i anleggsperioden	NVE forutsetter at Arva opprettholder dialog med reinbeitedistriktet, særlig med tanke på å unngå forstyrrelser i anleggsperioden.
Naturmangfold <i>Les mer i kap. 3.5</i>	Liten vekt	Tiltaket forventes å få små virkninger for naturmangfold. Det er ikke påvist noen viktige naturtyper eller sårbare arter i området.	Detaljplan skal ivareta hensynet til naturmangfold i anleggsperioden.
Kulturminner <i>Les mer i kap. 3.6</i>	Liten vekt	Løsningen gir små virkninger for kulturminner og kulturmiljø.	
NVEs samlede vurdering/konklusjon:			
NVE mener de samlede samfunnsmessige fordelene med tiltakene ved Fauske transformatorstasjon er betydelig større enn de negative virkningene for natur, miljø og samfunn.			

NVE har vurdert de samfunnsmessige fordelene ved å utvide transformatorstasjonen og bygge ny innføring opp mot ulempene det vil medføre for berørte parter, natur og miljø. Vi har konkludert med at fordelene knyttet til forsyningssikkerhet og mulighetene for videre utvikling lokalt og regionalt er større enn ulempene som utvidelsen og byggingen medfører. Under den offentlige høringen av konsesjonssøknaden kom det ikke frem vesentlige negative virkninger av tiltaket.

Etter energiloven kan det gis konsesjon til energianlegg som anses som samfunnsmessig rasjonelle, det vil si hvis de positive virkningene anses som større enn de negative. Etter en helhetlig vurdering av fordeler og ulemper mener NVE det bør gis konsesjon til tiltakene ved Fauske transformatorstasjonen.

4.1 NVEs vedtak

I medhold av energiloven gir NVE konsesjon til Arva AS til å utvide Fauske transformatorstasjon og til å bygge ny innføring til stasjonen som følger:

- Utvidelse av Fauske transformatorstasjon med to nye bryterfelt. Stasjonen vil utvides med ca. 500 m²
- Bygging av ny innføring til Fauske transformatorstasjon, fra dagens luftledning mellom Sjønstå og Valljord. Innføringen vil bestå av to 132 kV-luftledninger på 900 og 940 meter, mellom dagens master ved Vommestadheia og Fauske transformatorstasjon.

Detaljplan

En detaljplan kan bidra til å redusere eller unngå negative miljøvirkninger under bygging av stasjonen. Denne er forpliktende for entreprenør og byggherre. NVE setter vilkår om at Arva utarbeider en slik plan, som skal drøftes med Fauske kommune. Detaljplanen skal godkjennes av NVE før anleggsstart.

NVE har satt vilkår i detaljplanen som blant annet omhandler reindrift (vilkår 13), terrengtransport (vilkår 10) og dokumentasjon av sikkerhet mot kvikkleire (vilkår 10).